

Лозовой Р. М. – курсант 3-го курсу
303 навчальної групи навчально-
наукового інституту № 1 факультету № 2
Національної академії внутрішніх справ

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРИЧИНИ ІНТЕГРАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕОРІЙ У КРИМІНОЛОГІЧНУ НАУКУ

Початком історії розвитку інтеграції теорій можна вважати напрацювання Чезаро Ламброзо, який наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття досліджував особу злочинця. Вчений наголосив на тому, що розуміння делінквентної поведінки правопорушників є неможливим без використання досліджень у галузі біології та психології. Проте, незважаючи на зусилля Ламброзо, більшість гіпотез у першій половині ХХ століття були зосереджені лише на впливі навколишнього середовища (соціуму), як визначний фактор злочинної поведінки.

У другій половині ХХ століття з розвитком галузей науки стало можливим надати часткове роз'яснення факторів злочинної поведінки, вчені розпочали теоретичну інтеграцію з метою створення більш повної картини того, чому особи порушують закон. Аби досягти вищезазначеного, вони розпочали детальне дослідження кожної галузі науки, в пошуках релевантної до предмета кримінології. Інтегруючи такі данні з різних дисциплін, вони почали формувати власне кримінологічні теорії, поєднуючи ці данні між собою. Це свідчить про те, що теоретична інтеграція це не просто «запозичення» концепцій різноманітних гіпотез і теорій, а також складний процес їх поєднання і синтезу, що дає змогу повноцінно і різнобічно зрозуміти і дослідити кримінологічну теорію.

Протягом останніх 3-х десятиліть ми, безумовно, спостерігаємо значне зростання розвитку комплексної теорії. Більш пізні підходи продовжують звертатися, в першу чергу, до факторів навколишнього середовища та оточення індивіда (однолітки, родина). Тим не менше, має значне місце інтеграція теоретичних конструкцій з біології та психології. Результатом цих зусиль стало безліч комплексних теорій, що здатні в значній мірі

роз'яснити предмет кримінології і становлять потужну базу для їх розширення, дослідження і подальшого використання.

Паралельно, з'являються нові теорії у суміжних науках з унікальним поглядом пояснення злочинності та правопорушень, виникають можливості для інтеграції цих теорій у сферу кримінології. Немає сумніву, що процес теоретичної інтеграції буде продовжувати існувати як метод теоретичного зростання.

Чому необхідна теоретична інтеграція? Перш за все, не існує ідеальної гіпотези, відповідно до якої можна передбачити усі причини та умови злочинності, а також чинники, що їх спричинили. Саме тому, дослідники галузі кримінології працюють в пошуках тих напрацювань, що дадуть можливість краще розуміти це питання.

Існує цілий ряд інтегрованих теорій, серед яких: біологічна, теорія кримінального правосуддя, теорія раціонального вибору, теорія взаємодії, психологічна теорія та теорія щоденної діяльності, теорія самоконтролю і соціального конструктивізму, соціальної дезорганізації та деформації.

Важливо визнати, що є багато різних пояснень, чому люди скоюють злочини. Одне з головних базується на психологічних теорій, які спрямовані на об'єднання інтелекту особистості, її освіти і злочинної поведінки. Таким чином, в дискусії про причини злочинності важливе місце посідають психологічні теорії. [1]

При вивченні психологічних теорій злочинності, потрібно мати уявлення про три основних теорій. Перша – це психодинамічна теорія, яка зосереджена на тому, що ранній досвід індивіда дитинства впливає на його або її вірогідність вчинення майбутніх злочинів.[2]

Друга - це теорія поведінки. Третя - когнітивна теорія, що свідчить про те, що людина сприймає і як сприйняте нею проявляється (вплив на його потенціал до скоєння злочину).[2]

Іншими словами, теорія поведінки фокусується на тому, як сприйняття людиною світу впливає на його або її поведінку. Також відноситься до психологічних теорій особистість та інтелект. У сукупності ці п'ять теорій чи характеристик пропонують і висловлюють думу про те, чому індивід може вчинити злочин.[3]

Підсумовуючи вище сказане варто зазначити, що гіпотези деяких наук претендували на емпіричне роз'яснення головних факторів, що спричиняли злочинність як явище. Проте, ні одна теорія самостійно не спроможна повноцінно, з урахуванням усіх особливостей об'єктивно та адекватно охарактеризувати та описати усі види, передумови та причини правопорушень і злочинних проявів. Тому, важливу увагу у питанні інтеграції слід приділити психології як одній з допоміжних дисциплін.

Список використаних джерел

1. Jacoby, J. (2004). *Classics of criminology* (3rd ed.). Long Grove, IL: Waveland Press.
2. Conklin, J. (2007). *Criminology* (9th ed.). Boston: Allyn&Bacon.
3. Piquero, A., & Mazarolle, P. (2001). *Life course criminology: Contemporary and classic readings*. Belmont, CA: Wadsworth.
4. Siegal, L. (2009). *Criminology* (10th ed.). Belmont, CA: CengageLearning.
5. Freud, S. (1933). *New introductory lectures on psycho-analysis*. New York: Norton.